

Euskal kulturari SO. Bertsolaritzaren artikulazioak

22.Ago - 23.Ago 2019

Cód. K04-19

Mod.:

Presencial

Edición

2019

Tipo de actividad

Curso de Verano

Fecha

22.Ago - 23.Ago 2019

Ubicación

Palacio Miramar

Idiomas

Euskera

Validez académica

20 horas

DIRECCIÓN

Karlos Aizpurua Etxarte, Bertsozale Elkarte, Ikerkuntza eragilea

Comité Organizador

Fundación
BBVA

Descripción

El bertsolarismo está experimentando nuevas articulaciones, y seguramente ese también sea uno de los motivos que explica su pujanza. Sea como fuere, no es la primera vez que ocurre algo así, y gracias a ello, entre otras razones, ha sabido adaptarse a la sociedad actual. Transformarse o morir. El curso pretende analizar los cambios e incertidumbres que vive el bertsolarismo, teniendo en cuenta el camino ya recorrido, con la perspectiva que da la distancia cronológica. Para ello, indagaremos en la cultura vasca, en esa amplia realidad que incluye al bertsolarismo, y nos preguntaremos: ¿Qué cultura consumimos en euskera? ¿Cómo se transmite la cultura vasca? ¿Qué perfil tiene el aficionado/a al bertsolarismo?

Una vez obtenidas esas respuestas, analizaremos de qué modo se ha articulado y se articula el bertsolarismo con el rock, los y las jóvenes, la mujer o los nuevos vascohablantes. Como decía Xalbador, no es solo por la belleza del bertsolarismo, ni tampoco porque sea un patrimonio nuestro, sino porque creemos que su articulación con el movimiento cultural y la creatividad resulta estratégico para que la sociedad vasca avance en el ámbito del euskera y de la creación cultural.

Objetivos

Analizar la situación de la cultura vasca prestando especial atención al consumo y a la (no) transmisión.

Dar a conocer la situación del bertsolarismo y el perfil de sus aficionados/as.

Recalcar la influencia de la actividad cultural en el proceso de normalización del euskera.

Dar a conocer los cambios que ha experimentado el fenómeno del bertsolarismo durante las últimas décadas.

Analizar la transformación que se está produciendo actualmente en el bertsolarismo de la mano del feminismo.

Colaboradores específicos del curso

Programa

22-08-2019

08:45 - 09:00 Dokumentazio banaketa

09:00 - 10:00 “Euskal kulturaren kontsumoa”
Josu Amezaga Albizu UPV/EHU - Irakaslea

10:00 - 11:00 “Kultur sorkuntzaren transmisioa: ajeak eta erronkak”
Iratxe Retolaza Gutierrez UPV/EHU - Irakaslea

11:00 - 11:30 Pausa

11:30 - 12:30 “Egungo bertsozaletasunaren argazkiak”
Harkaitz Zubiri Esnaola UPV/EHU - Irakaslea

12:30 - 13:30 Mesa Redonda: “Euskal Kulturaren erronkak”
Karlos Aizpurua Etxarte Mintzola Ahozko Lantegia - Eragilea (Modera)
Harkaitz Zubiri Esnaola UPV/EHU - Irakaslea
Iratxe Retolaza Gutierrez UPV/EHU - Irakaslea
Josu Amezaga Albizu UPV/EHU - Irakaslea

23-08-2019

09:00 - 09:45 “Bertsolaritza eta Rocka”
Alberto Irazu Ibañez Idazlea

09:45 - 10:30 “Bertsolaritza eta 90ko bertsolari gazteak”
Jon Maia Soria Bertsolaria, idazlea

10:30 - 11:15 “Emakumeen presentzia egungo bertsolaritzan”
Oihana Iguaran Barandiaran Bertsolari, idazlea

11:15 - 11:45 Pausa

11:45 - 12:30 “Bertsolaritza eta hiztun berriak”
Miren Artetxe Sarasola UPV/EHU - Irakaslea, doktoregaia, bertsolaria

---

12:30 - 13:30 Mesa Redonda: “Bertsolaritza artikulatzen; haizea alde eta kontra”
Harkaitz Zubiri Esnaola UPV/EHU - Irakaslea (Modera)
Jon Maia Soria Autonomoa - Bertsolaria, idazlea, kantaria
Miren Artetxe Sarasola UPV/EHU - Irakaslea, doktoregaia, bertsolaria
Oihana Iguaran Barandiaran Ikertzailea, bertsolaria

17:00 - 18:30 “Komentatutako bertso saio feminista”

Nerea Ibarzabal Salegi Bertsolaria, gidoigilea
Miren Amuriza Plaza Bertsolaria, idazlea
Maite Berriozabal Berrizbeitia Gai-jartzailea, kultur eragilea

---

Dirigido por:

Karlos Aizpurua Etxarte

Bertsozale Elkartea, Ikerkuntza eragilea

Karlos Aizpurua Etxarte (Oiartzun, 1.971). Euskal Filologia (Deustuko Unibertsitatea) eta Enpresa ikasketak (EHU) egin zituen. Mondragon Unibertsitateko Euskal Kulturgintzaren Transmisioko ikasketak egin zituen eta UNEDen Idazle Eskola gradu-ondokoak. Oso gaztetatik bertsolaritzaren hainbat esparrutan aritu da: bertsolari, gai-jartzaile, Hitzetik Hortzera saioko erredaktore, Bertsolari Txapelketa Nagusiko langile; bertsogintzako iruzkingile (Euskadi Irratia, Gara, Euskaldunon Egunkaria eta Berria)... 1989tik 2010era bertsolaritzaren irakaskuntzan aritu zen, Oarsoaldean lehenik, eta, 1998az geroztik Ipar Euskal Herrian gaindi. Iparraldean bertsolaritza irakasle aritzeaz gain, transmisioari lotutako aisialdiko proiektuak diseinatu eta kudeatu zituen. Iparraldeko ikastoletan bertsolaritza irakasteko modu berria aplikatu zuen eta ondorioz hamaika bertso eskola eta bertsolari sortu ziren. 2.010az geroztik Bertsozale Elkarteko Ikerkuntza eragilea da.

Profesorado

Josu Amezaga Albizu

UPV/EHU

Josu Amezaga Albizu (Caracas, 1960) es profesor de la Universidad del País Vasco, en la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación, jefe del Grupo de Investigación NOR. Fue Director del Departamento de Comunicación Audiovisual y Publicidad. Licenciado en Sociología y doctor en Sociología Política por la tesis sobre la cultura vasca dirigida por Paulo Iztueta. Su trayectoria académica ha girado en torno a la lengua, la cultura, la comunicación y la identidad, observando también otras lenguas minoritarias de Europa y del mundo como el euskera, tanto las lenguas ligadas a un territorio como las lenguas migratorias. Ha sido miembro de la Junta de Administración de EITB y Berria.

Miren Amuriza Plaza

Miren Amuriza Plaza (Berriz, 1990). Euskal Filologian lizentziatua eta Haur eta Gazte Literaturan espezializatua. Urteak daramatza bertsolaritzarekin hartu-emanean plazetan, txapelketetan zein Bertso Eskoletan. Irakasle eta kolaboratzaile lanetan aritua (Berria, Zazpika, Irria, Anboto...), gaur egun idazketari loturiko beharretan dihardu. Haurrei zuzenduriko hainbat lan argitaratu ditu: “Bainera bete itsaso” (Elkar, 2016) album ilustratua edota Katxiporretaren ipuin-sortak (“Hizkuntza zer ote?” eta “Familia milakolore” bildumak, besteak beste). 2017an Igartza beka irabazi zuen eta “Basa” eleberria (Elkar, 2019) argitaratu du aurten.

Miren Artetxe Sarasola

EHU

Euskal Herriko Unibertsitatean Euskal filologian lizentziatu ondoren, Zientzia Kongitiboa eta Hizkuntza masterra burutu zuen Bartzelonako Unibertsitatean. Gaur egun doktoregaia da EHUko Ikus-entzunezko

Komunikazio eta Publizitate Sailean, Josu Amezaga eta Jone Miren Hernandez ditu zuzendari. EHUko NOR eta Antropologia Feminista ikerketa taldeetako kidea da. Bere ikerketa eremuak ahozko inprobisazioa, soziolinguistika eta hizkuntzaren antropologia dira. Bertsolaria da.
<http://www.eke.eus/eu/kultura/bertsularitza/ipar-euskal-herriko-bertsularitza/bertsulariak/antologia/artetxe>

Maite Berriozabal Berrizbeitia

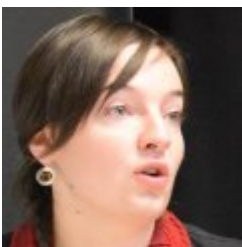
Maite Berriozabal (Berriz, 1987) Gai-jartzailea. Publizitatea eta Harreman publikoak ikasi zituen eta euskararen arloan aritu izan da lanean. Urteak daramatza gai-jartzaile lanetan plazan zein txapelketetan. Egun Azkue Fundazioan dihardu lanean.

Nerea Ibarzabal Salegi

Nerea Ibarzabal Salegi (Markina-Xemein, 1994). Bertsolaria. Kazetaritzan graduatua. Txakur Gorria sormen kolektiboko kidea da, eta kolaboratzaile aritzen da hainbat hedabidetan (Berria, Argia, Gaur8, Hitza, Euskadi irratia...).

Oihana Iguaran Barandiaran

Ikus-entzunezko Komunikazio ikasketak egin zituen Leioan eta kazetari gisa jardun zuen lanean. Gizarte Komunikazio Masterra egin zuen EHUUn. Haur zela gerturatu zitzaion bertsolaritzari eta azken urteotan bertsozale ez ezik bertsolari bezala dabil askotan. Etengabe marraztu ditu ofizioaren eta afizioaren arteko loturak, eta beharbada horregatik ari da doktoretzako ikerketan. Egiten ari den doktore tesiaren baitan, bertsoaren agenda edo gaitegia zein den deskribatu nahi du, hedabideek bertsolaritzan duten eraginetik abiatuta.

Alberto Irazu Ibañez

Alberto Irazu Ibañez (Andoain, 1970). Gizarte eta komunikazio zientzietan lizentziatua. Hainbat komunikabidetan aritua: Argia (1990 -1994), Irutxulo Donostiako Astekaria (1995 - 2002). Gaztezulo hilabetekaria sortu zuen taldekoa eta bere zuzendari izana (1999 - 2009). Gaztezuloko kide gisa XIV. Rikardo Arregi Saria (Andoaingo Udala, 1997)- eta Ukan Berrikuntza Saria (Eusko Jaurlaritzako Kultura Saila, 2008) jasotakoa. Zine kritikari lanetan aritua Euskaldunon Egunkaria, Berria, Euskadi Irratia eta Donostiako Zinemaldiaren aldizkarian. Musikari gisa, ondoko taldeetan jarduna: Karkaxa (Txerokee bilduma; Elkar 1990); Naun (eta legez landako gure mintzairan solastuko; Zaunka Records 1998) eta (Hau da ene ondasun guztia -askoren artean, Txalaparta 1999-); Captain Nemo (Korrontearen kontra, urpekari bat -Metak, 2004-), Gure irratia, zure rokanrolla (askoren artean, Gure Irratia, 2005) eta 1280 Euskal Hiria (autoprodukzioa, 2007). 2017an Rocka puntua! izeneko saikaera argitaratu zuen.

Jon Maia Soria

Jon Maia Soria (Urretxu, 1972). Zumaiara joan zen bizitzera sei urte zituela. Euskal Filologian graduatua da. Bertsolari gisa 1997, 2001, 2005 eta 2009ko Txapelketa Nagusiko finalista izan zen. Baita Gipuzkoakoan ere 2003, 2007 eta 2015 urteetan. Bertsolari izateaz gain, kolaboratzaile moduan aritu da hainbat hedabideetan. Karidadeko Benta musika taldeko sortzaile eta abeslaria izan da. Berriki Hezur beltzak taldea sortu eta bertan aritzen da kantari gisa. Idazle lanetan ere aritzen da: kantuak, gidoiak eta liburuak esaterako; Riomundo (Txalaparta, 2005) eta Berriak jaio ginen (Lanku, 2017). Azken horretan oinarrituta emango du UIK-eko hitzaldia.

Iratxe Retolaza Gutierrez

UPV/EHU

Iratxe Retolaza (Donostia, 1977) es profesora de la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación de la UPV-EHU. Sus investigaciones se enmarcan generalmente en estas dos vertientes: por un lado, se ha especializado en teoría literaria feminista y crítica literaria feminista, analizando principalmente las aportaciones de la literatura vasca actual; y por otro lado, trabaja sobre poesía en el espacio público, tanto analizando las características performativo-poéticas, como las relaciones entre lo poético y lo

político. Entre otros artículos, ha publicado estos dos libros en investigaciones de género: junto a Isa Castillo ha coordinado "Genero-arietak. Feminismoaren subjektuak" (Edo!, 2014), y junto a Edurne Epelde y Miren Aranguren ha publicado "Gure Genealogia Feministak. Euskal Herriko Mugimendu Feministaren kronika bat" (Emagin, 2015). Es miembro de Emagin, Centro de Formación e Investigación Feminista.

Harkaitz Zubiri Esnaola

Euskal Herriko Unibertsitatea, Ikertzailea eta irakaslea

Soziologian Doktorea da eta Ingeles Filologian zein Soziologian lizentziatua. Atzerriko Hizkuntzako Irakasle Ikasketetan Diplomatu da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikertzailea eta irakaslea da. Bere ikerketa lerro nagusietako bat euskaraz egiten den kultura da, eta horri buruzko zenbait artikulua eta bi liburu argitaratu ditu, azken hauek elkarlanean. Horrez gain, nobela bat eta narrazio liburu bat ere argitaratuak ditu. https://eu.wikipedia.org/wiki/Harkaitz_Zubiri

Precios matrícula

MATRICULA	HASTA 31-05-2019	HASTA 22-08-2019
GENERAL	60,00 EUR	70,00 EUR
MATRÍCULA REDUCIDA	35,00 EUR	-
EXENCIÓN DE MATRÍCULA	20,00 EUR	20,00 EUR
REDUCCIÓN CURSOS PARA TOD@S	35,00 EUR	-
MATRÍCULA ESPECIAL	35,00 EUR	-
Miembro de AEK	52,50 EUR	-
Tarjeta soci@ ELKAR	52,50 EUR	-
Euskaltegis IKA	52,50 EUR	-

Lugar

Palacio Miramar

Pº de Miraconcha nº 48. Donostia / San Sebastián

Gipuzkoa